



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК



МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«Застосування інноваційних технологій та методів навчання
при викладанні
фундаментальних та суспільно-гуманітарних освітніх компонентів
у закладах вищої освіти»**

18 БЕРЕЗНЯ 2026 РОКУ

м. Харків - 2026

Перспективи подальших досліджень: вивчення довготривалого впливу гейміфікації на збереження знань, порівняння ефективності різних цифрових платформ (Kahoot, Quizizz, Mentimeter), розробка методичних рекомендацій щодо оптимальної частоти використання інтерактивних квізів.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОДИСЦИПЛІНИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ФІЛОСОФСЬКИХ ІДЕЙ КОНФУЦІАНСТВА

Шерстяних П. С., Садовніков О. К.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

polinash520@gmail.com

Вступ. В умовах цифровізації, соціальної нестабільності та воєнних викликів проблема формування самодисципліни здобувачів вищої освіти набуває особливої актуальності. Крім того, сучасна вища освіта все більше орієнтується на самостійність студента, його відповідальність за власний освітній шлях та результати навчання. За таких обставин самодисципліна стає необхідною передумовою успішної професійної підготовки та особистісного розвитку. Водночас формування цієї якості потребує не лише організаційних механізмів, а й глибших ціннісних принципів. У цьому контексті звернення до філософії Конфуція (Кун Цзи) та його вчення дає можливість зрозуміти самодисципліну як результат морального самовиховання.

Мета дослідження. Аналіз конфуціанських ідей для формування навичок самодисципліни здобувачів вищої освіти, а також визначення механізмів трансформації цих ідей у сучасному освітньому процесі.

Матеріали та методи. Під час дослідження були застосовані методи аналізу сучасних наукових праць, присвячених моральному вихованню та саморегуляції особистості, а також окремі положення класичного конфуціанського тексту «Лунь Юй».

Отримані результати. Конфуціанство виникло в період соціально-політичної нестабільності Китаю, коли питання людської моралі як запоруки гармонії в державі набуло особливого значення. Саме тому в «Лунь Юй» підкреслюється необхідність щоденного самоконтролю, важливість саморефлексії через роздуми над своїми вчинками й думками, а також виправлення власних помилок. Освіта, за Конфуцієм, є шляхом формування морально зрілої особистості, яка завдяки щоденній праці над собою досягає стану внутрішнього порядку. Таким чином, самодисципліна виступала не окремою навичкою, а складовою комплексного процесу самовдосконалення.

Однією з основних категорій конфуціанства є гуманність (жень), принцип



людяності та внутрішньої моральної чутливості. Саме ця чеснота формує внутрішній моральний орієнтир, який спрямовує поведінку особистості. Згідно з конфуціанською етикою, людина, яка щиро дотримується принципу людяності, не скоїть зла, вона здатна виявляти шанобливість, ввічливість, правдивість, кмітливість та доброту. Для сучасного студента це означає не лише відповідальне ставлення до навчання, а й повага до академічної спільноти.

Важливим елементом формування самодисципліни виступає ритуал, дотримання норм і правил, а також належна поведінка (li). У конфуціанстві ритуал означає впорядкованість дій, що допомагає сформуванню стійкої звички до організованості. У сучасній освіті цей принцип може проявлятися в дотриманні навчального розкладу, систематичному опрацюванні матеріалу, своєчасному виконанні завдань.

Принцип справедливості та обов'язку (i) акцентує увагу на моральному виборі, справедливості вчинків. Здобувач вищої освіти, керуючись почуттям обов'язку, виконує завдання не завдяки зовнішньому контролю, а з усвідомлення власної відповідальності. Наприклад, академічна доброчесність, відмова від плагіату чи списування є сучасним проявом цього принципу. Студент, який свідомо обирає чесність навіть у складних ситуаціях, демонструє високий рівень моральної самодисципліни.

Моральним ідеалом є благородний муж (цзюнци) – людина, яка поєднує в собі етичну мудрість і моральну силу. Конфуцій трансформував колишній аристократичний статус цзюнци в ідеальний моральний і життєвий орієнтир, до якого може прагнути кожна людина. Людність, вірність, мужність, принциповість, відповідальність перед іншими формують основу морального характеру даної особистості, і мають безпосереднє значення для виховання сучасних студентів. Вони мають усвідомлювати моральні принципи у своїх повсякденних діях.

Центральна ідея конфуціанства полягає в поступовому та регулярному прагненні до морального самовдосконалення. Людина повинна постійно працювати над собою, розвиваючи чесноти через щоденну практику. Для українського студента це може означати ефективне планування часу, обмеження цифрових відволікаючих факторів, розвиток навичок самоконтролю. Наприклад, регулярне повторення навчального матеріалу, самооцінка результатів або свідоме обмеження часу в соціальних мережах є сучасними формами реалізації конфуціанського принципу самовдосконалення.

Однак, існують певні перешкоди впровадження даних принципів, зокрема вплив цифрового середовища, байдужість до моральних почуттів, слабка моральна рішучість, зниження авторитету традицій. Не зважаючи на це, конфуціанська

модель самодисципліни може бути адаптована до сучасних умов шляхом збагачення морального змісту освіти, розвитку практик саморефлексії, підвищення соціальної відповідальності. Це не вимагає буквального відтворення традиційних ритуалів, а скоріше їх переосмислення в контексті сучасної університетської культури.

Висновки. Конфуціанство пропонує розуміння самодисципліни як результату морального самовдосконалення та внутрішнього прийняття етичних норм. Історичний досвід цієї традиції демонструє тісний зв'язок між освітою та формуванням відповідальної зрілої особистості. Для українських закладів вищої освіти дані ідеї можуть стати цінною основою для розвитку культури організованості, поваги та академічної доброчесності. Однак ефективність впровадження залежить від урахування сучасних соціальних викликів та поєднання традиційних філософських засад з потребами сучасної молоді.

FILMS AND DISASTER NEWS IN PROFESSIONAL ENGLISH TRAINING: A METHODOLOGICAL GUIDE FOR SES CADETS

Shkvara Yevhenii, Shutenko Oleksii

Scientific supervisor – Lytvynenko Olha

National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, Ukraine

Introduction. In contemporary professional conditions, cadets of the State Emergency Service (SES) are required to demonstrate a high level of English language proficiency in order to participate effectively in international cooperation, joint rescue operations, multinational training exercises, and professional communication with foreign partners. English has become the global lingua franca in the fields of emergency management, disaster response coordination, and international information exchange.

Aim: the implementation of innovative, practice-oriented approaches to language learning is essential for preparing future emergency response specialists to operate successfully in a global professional environment.

Materials and methods. One of the most effective methods for improving English language competence among cadets is the use of films that depict disasters, rescue missions, and emergency situations. The integration of authentic audiovisual materials into the learning process significantly enhances listening comprehension, pronunciation skills, and vocabulary acquisition. By observing dialogues in realistic contexts, cadets gain exposure to natural speech patterns, professional terminology, and situational communication typical of emergency response environments. Key terms such as *emergency response*, *evacuation*, *incident command*, *hazardous materials*, *fire suppression*, and *search and rescue* become easier to understand and